

Eğitim Fakülteleri Müzik Eğitimi Bölümlerindeki Piyano Eğitiminde Çağdaş Türk Piyano Müziği Eserlerinin Yeri

The Place of the works of the Contemporary Turkish Piano Music in Music Education Departments of Educational Faculties

K. Mete SUNGURTEKİN

*G.Ü. Gazi Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Öğretmenliği
Anabilim Dalı Ankara-TÜRKİYE*

ÖZET

Çağdaş Türk Piyano Müziği, mesleki müzik eğitimi veren her kurumda, piyano eğitiminin her basamağında bulunması gereken önemli bir müzik türüdür. Bu makalede, müzik eğitimi bölümlerindeki piyano eğitiminde, Çağdaş Türk Piyano Müziği eserlerine verilen önemin yeterli düzeyde olmadığı vurgulanmakta ve bazı çözüm önerileri sunulmaktadır.

Anahtar sözcükler: Çağdaş Türk Piyano Müziği

ABSTRACT

Contemporary Turkish Piano Music is an important kind of music which has to be present in all levels of piano education including every professional music school. In this article, it is emphasized that the level of importance given to Contemporary Turkish Piano Music pieces of art in the piano education in the departments of music education is not sufficient; in addition, some suggestions for solutions are introduced.

Key words: Contemporary Turkish Piano Music

1. GİRİŞ

Bu konuya yoğunlaşma nedeni müzik eğitimi bölümlerindeki piyano eğitiminde Çağdaş Türk Piyano Müziği eserlerine gerekli önemin verilmemesidir. Bu sorundan hareketle, Türkiye'deki Eğitim Fakülteleri'nin Müzik Eğitimi Bölümleri'ndeki piyano eğitiminde Çağdaş Türk Piyano Müziği eserlerinin yerinin saptanması ve bilinmesine ilişkin yapılan incelemeler sonucunda belirli sonuçlar elde edilmiştir.

Çalgı eğitimi, mesleki müzik eğitiminin önemli bir boyutunu teşkil etmektedir (Gence,1988). Piyano, aynı zamanda çok sesli müziğin anlaşılmasında ve yaşanmasında da temel çalgı niteliğini taşımaktadır. Öğrencilerin başarısı için de piyano öğretimi süreci içerisinde kullanılan materyalin çok önemli etkisi olduğu bilinmektedir. Müzik eğitimi bölümlerinde, piyano ile ilgili eğitim-öğretimde, genellikle en yaygın biçimiyle "Klasik Batı Müziği Eserleri" kullanılmaktadır. Çağdaş Türk Piyano Müziği eserleri, piyano eğitimi ve öğretiminde klasik batı müziği eserleri kadar yaygın olarak kullanılmamaktadır. Bu nedenle, müzik eğitimi bölümlerinden mezun olan öğretmen adayları, görev alacakları eğitim kurumlarına, birer müzik eğitimcisi olarak yeteri kadar Çağdaş Türk Piyano müziği eseri çalamadan, bu eserleri iyi tanıyamadan gitmektedirler. Oysa müzik eğitimcisi, dört yıl boyunca gördüğü müzik eğitiminde gerek temel çalgı olarak ve gerekse ana çalgı olarak seçtiği piyanoyu, meslek yaşamında da çeşitli amaçlarla kullanabilir. Müzik eğitimcisi, öğrencilerine derste vereceği eğitimde piyanoyu kullanarak, hem müziği sanat olarak daha iyi tanımalarını ve sevmelerini sağlayacak, hem de derste anlatmak istediği birçok konunun, piyano yardımıyla, öğrencileri tarafından çok daha rahat ve kolay kavranmasını sağlayabilecektir (Sungurtekin, 1993). Piyano derslerinde Çağdaş Türk Piyano eserlerine daha fazla yer verilmesiyle piyano eğitimindeki ses renkliliği ve verimi artacaktır. Müzik eğitimcisi bu sayede öğrencilerin müzik zevkini zenginleştirip, onların müziksel işitme duygusunu geliştirebilir.

Müzik eğitimcisi ve öğrenciler arasında piyano kullanılarak sağlanan bu müziksel iletişim, bireyde istenilen davranışların yada davranış değişikliklerinin oluşturulmasını önemli ölçüde etkilemektedir (Uçan, 1988). Müzik derslerinde müzik eğitiminin daha yararlı olması açısından kapsamlı bir müzik dağarcığının kullanılması, müzik öğretmenliğinin niteliği gereği çok önemlidir, böyle bir müzik dağarcığının oluşturulmasında Çağdaş Türk Piyano Müziği eğitiminde, piyano için bestelenmiş veya piyanoya uyarlanmış eserlerin büyük yeri vardır.

Eğitim fakülteleri müzik eğitimi bölümlerinde uygulanmakta olan piyano eğitiminde, çalgı eğitiminin diğer dallarında olduğu gibi, somuttan soyuta, yalından karmaşığa, kolaydan zora, bilinenden bilinmeyene, yakından uzağa ve çevreden evrene ilkelerinin uygulanması esastır, uygulanır (Günay ve Uçan, 1974).

Piyano eğitimi, diğer çalgılar gibi başlangıçta çevreden evrene ilkesine uygun olmalıdır. Bu ilke doğrultusunda çalışılan metotların yanında piyano için yazılmış Türk Halk Müziği kaynaklı parçalar ile okul müziğinden piyanoya uyarlanmış eserler kullanılır ve zamanı geldikçe amaca uygun olarak Çağdaş Türk Müziği ile evrensel müziklerden de yararlanır.

Burada eğitimin kişiye görelilik ve çevreden evrene gibi ilkeleri de piyano eğitiminde geçerli olmaktadır (Uçan, 1975).

Çağdaş Türk Piyano müziği eserleri, öğrencinin yaşı, müziksel beğenileri ve çalacağı parçayı kavrama gücü, yeteneği göz önünde bulundurularak işlenir (Sungurtekin,1993). Kullanılan ürünlerin piyano için olması ya da piyanoya uyarlanmış olması çok önemlidir. Bu yoldan hareketle piyanoyla ilgili çalgısal görüş ve piyano tekniği, öğrenciye daha kolay kazandırılıp geliştirilebilir. Piyano çalma becerisini elde etme ve geliştirme, her gün uyulması gereken belli başlı çalışmalara ve bu sayede ulaşılması gereken belli aşamalara bağlıdır.

Bu amaca ulaşabilmek için düzenli ve sistemli bir çalışma yöntemi uygulanması gerekir. Bu çalışma, düzeye uygun Çağdaş Türk piyano müziği eserleri ve bunlara hazırlayıcı etütlerle desteklendiğinde, öğrenci öğrendiği piyano tekniğinin gelişme gösterdiğini, olgunlaştığını daha bilinçli olarak anlayabilir. Bu yöntemle, öğrencinin piyanoyla beraber müziksel beğenisi ve müzik yapma zevki daha sağlıklı bir oluşum içerisine girebilir. Türkiye'deki müzik eğitimi bölümlerinde diğer eserlerin yanında Çağdaş Türk Piyano Müziği eserlerinin materyal olarak henüz tam anlamıyla kullanılmadığı söylenebilir (Sungurtekin, 1993).

Bu durum, Çağdaş Türk Piyano Müziği eserlerinin de diğer alıştırma, etüt ve yapıtların yanında aynı çalışma düzeni ve aşamalarından geçme ihtiyacını doğurmaktadır.

Bütün bu yaklaşımlardan bir eğitim sorunu olarak beliren ve Türkiye'deki eğitim fakülteleri müzik eğitimi bölümlerinde daha yaygın kullanılması gereken Çağdaş Türk Piyano Müziği Eserlerinin önemi ve gerekliliği anlaşılmaktadır.

2. Çağdaş Türk Piyano Müziği Eserlerinin Kullanılma Dereceleri

Türkiye'de Eğitim Fakülteleri Müzik Eğitimi bölümlerindeki piyano eğitiminde Çağdaş Türk Piyano müziği eserlerinin yeterli ölçüde bilinmemesi ve eğitim-öğretimde yetersiz kullanılma problemi söz konusudur.

Bu ana problem çerçevesinde şu alt problemlere cevap aranmıştır:

1. Müzik Eğitimi Bölüm Başkanlarının piyano eğitiminde Çağdaş Türk Piyano Müziği eserlerinin yeri hakkındaki görüşleri nelerdir?
2. Çağdaş Türk Piyano Müziği Eğitimi için gerekli repertuarın, bölüm kütüphanelerinde yer alma dereceleri nedir?
3. Çağdaş Türk Piyano Müziği eserleriyle ilgili dinletilerin (Görsel ve İşitsel araçlar vb.) yapılma sıklığı dereceleri nedir?
4. Piyano Öğretim elemanlarının, piyano eğitiminde evrensel piyano müziği yanında, Çağdaş Türk Piyano müziği eserlerine yer verme hakkındaki görüşleri nelerdir?
5. Piyano öğretim elemanlarının, her konserde Çağdaş Türk Piyano Müziği eserlerine yer verme dereceleri nedir?
6. Piyano öğretim elemanlarına göre Türkiye'de yayımlanmış Çağdaş Türk Piyano Müziği öğretim metotları ne ölçüde kullanılmaktadır?
7. Çağdaş Türk Piyano Müziği eserlerinin yeterlilik dereceleri hakkında piyano öğretim elemanlarının görüşleri nelerdir?

Yukarıda belirtilmiş olan yedi alt probleme, betimsel araştırmalar ışığında, uygulanan anketler sonucunda çeşitli boyutlarda istatistiksel bulgular elde edilip yorumlanmış ve bu bulguların yorumlarına dayanarak alt problemlere çözümler aranmıştır.

Tablo 1. Bölüm Başkanlarına göre piyano eğitiminde Ç.T.P.M. eserlerine yer verilme dereceleri

Derece	f	%
Tamamen	0	0
Büyük Ölçüde	0	0
Kısmen	3	60
Çok Az	2	40
Hiç	0	0
Toplam	5	100

Tablo1’de görüldüğü gibi, bölüm başkanlarının görüşlerine göre, müzik bölümlerinde uygulanan piyano eğitimlerinde klasik batı müziğinin yanında Çağdaş Türk Piyano Müziği Eserlerine %60 kısmen, %40 çok az yer verildiği görülmektedir. Bölüm başkanları arasında bu tür eserlere tamamen, büyük ölçüde yada hiç yer verilmediği görüşünde olan bulunmamaktadır.

Bu bulgular, müzik eğitimi bölümlerinde Çağdaş Türk Piyano Müziğine yer verildiği ancak bunun istenilen düzeyde olmadığını göstermektedir. Müzik eğitimi bölümlerinde istenilen düzeyde olmamakla birlikte, piyano eğitiminde Ç.T.P.M. eserlerine kısmen veya çok az da olsa yer verilmesi umut vericidir. Müzik eğitimi bölümlerindeki piyano eğitiminde klasik batı müziği eserleri ile Çağdaş Türk Piyano Müziği eserlerinin birlikte kullanılması, piyano eğitim müziği dağarcığında bütünlüğün sağlanması bakımından da büyük önem taşımaktadır.

Tablo 2. Ç.T.P.M. Eğitimi için gerekli repertuarın, bölüm kütüphanelerinde yer alma dereceleri

Derece	f	%
Tamamen	0	0
Büyük Ölçüde	0	0
Kısmen	3	60
Çok Az	2	40
Hiç	0	0
Toplam	5	100

Tablo2’de , Çağdaş Türk Piyano Müziği için gerekli repertuarın %60 kısmen, %40 çok az yer aldığı görülmektedir. Bu bulgular bölüm kütüphanelerinde Ç.T.P.M. için gerekli repertuarın yeterli sayıda olmadığını göstermektedir.

Tablo 3. Ç.T.P.M. eserleriyle ilgili dinletilerin (Görsel ve İşitsel araçlar vb.) yapılma dereceleri

Derece	f	%
Tamamen	0	0
Büyük Ölçüde	0	0
Kısmen	0	0
Çok Az	1	20
Hiç	4	80
Toplam	5	100

Tablo 3’de görüldüğü gibi, müzik eğitimi bölümlerinde Çağdaş Türk Piyanos Müziği eğitimini dinletiler %20 çok az, %80 hiç yapılmamaktadır. Bu bulgular, piyano öğretim elemanlarının büyük çoğunluğuna göre Ç.T.P.M. eğitimi ile ilgili dinletilerin çok az yapıldığını yada hiç yapılmadığını göstermektedir.

Tablo 4. Piyano öğretim elemanlarının, piyano eğitiminde evrensel piyano müziği yanında, Ç.T.P.M. eserlerine yer verme dereceleri

Derece	f	%
Tamamen	0	0
Büyük Ölçüde	2	11,1
Kısmen	12	66,7
Çok Az	4	22,2
Hiç	0	0
Toplam	18	100

Tablo 4’de görüldüğü gibi, piyano eğitiminde klasik batı müziği yanında Ç.T.P.M. eserlerine piyano öğretim elemanlarının %11,1’i büyük ölçüde, %66,7’si kısmen, %22,2’si ise çok az yer vermektedir. Bu bulgular, piyano öğretim elemanlarının büyük bir çoğunluğuna göre klasik batı müziği yanında Ç.T.P.M. eserlerine kısmen yer verildiğini göstermektedir.

Tablo 5. Piyano öğretim elemanlarının, her konserde Ç.T.P.M. eserlerine yer verme dereceleri

Derece	f	%
Tamamen	0	0
Büyük Ölçüde	1	5,6
Kısmen	10	55,5
Çok Az	3	16,7
Hiç	4	22,2
Toplam	18	100

Tablo 5’de görüldüğü gibi, piyano öğretim elemanlarının görüşlerine göre her konserde Ç.T.P.M. eserlerine %5,6 büyük ölçüde, %55,5 kısmen, %16,7 çok az, %22,2 ise hiç yer verilmemiştir. Bu bulgulardan hareketle piyano öğretim elemanlarının görüşleri doğrultusunda her konserde Ç.T.P.M. eserlerine kısmen de olsa yer verildiği anlaşılmıştır.

Tablo 6. Piyano öğretim elemanlarına göre Türkiye’de yayımlanmış Ç.T.P.M. öğretim metotlarının kullanılma dereceleri

Derece	f	%
Tamamen	2	11,1
Büyük Ölçüde	3	16,7
Kısmen	6	33,3
Çok Az	6	33,3
Hiç	1	5,6
Toplam	18	100

Tablo 6’da görüldüğü gibi, piyano öğretim elemanlarından %11,1’i tamamen , %16,7’si büyük ölçüde, %33,3’ü kısmen, %33,3’ü çok az kullandıklarını ve %5,6’sı ise Türkiye’de yayımlanmış Ç.T.P.M. öğretim metotlarını hiç kullanmadıklarını belirtmişlerdir. Söz konusu metotlarını hiç kullanmayan bir öğretim elemanı olduğu saptanmıştır. Bu bulgular, piyano öğretim elemanlarının Türkiye’de yayımlanmış Ç.T.P.M. öğretim metotlarını vasat düzeyde kullanmakta olduklarını göstermektedir.

Tablo 7. Mevcut Ç.T.P.M. eserlerinin yeterlilik dereceleri hakkında piyano öğretim elemanlarının görüşleri

Derece	f	%
Tamamen	0	0
Büyük Ölçüde	0	0
Kısmen	6	33,3
Çok Az	10	55,6
Hiç	2	11,1
Toplam	18	100

Tablo 7’de görüldüğü gibi, Ç.T.P.M. eserleri %33 kısmen, %55,6 çok az yeterlidir. Eldeki mevcut Ç.T.P.M. eserlerini hiç yeterli bulmayanlar ise %11,1’dir. Bu bulgulardan da anlaşılacağı gibi, piyano öğretim elemanlarının görüşleri, eldeki (mevcut) Çağdaş Türk Piyano Müziği eserlerinin yeteri kadar kullanılmadığı doğrultusunda olmaktadır.

3. SONUÇ ve ÖNERİLER

Türkiye’de eğitim fakülteleri müzik eğitimi bölümlerindeki piyano eğitiminde Çağdaş Türk Piyano Müziği eserlerinin yerini saptamak amacıyla, 5 müzik eğitimi bölüm başkanının ve 18 piyano öğretim elemanının görüşleri alınmıştır. Bu görüşler doğrultusunda, müzik bölümlerinde Çağdaş Türk Piyano Müziği eserlerine yer verildiği ancak bunun istenilen düzeyde olmadığı anlaşılmaktadır.

Çağdaş Türk Piyano Müziği eğitimi için gerekli repertuarın bölüm kütüphanelerinde yeterince yer almadığı saptanmıştır.

Piyano öğretim elemanlarının görüşlerine göre; piyano eğitiminde her sınıfta, her konuda, evrensel piyano müziği yanında Çağdaş Türk Piyano Müziği eserlerine yer verilmelidir. Ancak bu görüşün yeteri kadar uygulanmadığı anlaşılmıştır.

Elde edilen bulgulardan hareketle basılmış olan Çağdaş Türk Piyano Müziği eserlerinin 75’in üzerinde olduğu saptanmıştır. Müzik eğitimi bölümlerinde en çok ve en az çalınan eserlerin toplam sayısının çok az olması dikkati çekmektedir.

Çağdaş Türk Piyano Müziği eserlerine öğrencinin teknik düzeyi, eserlerin kapsamı, içeriği ve eserlerin elde edilmesinde karşılaşılan zorluklar bakımından eğitim

fakültelerinde yeterince yer verilmediği düşünülebilir.

Sonuç olarak Türkiye'deki eğitim fakülteleri müzik eğitimi bölümlerindeki piyano eğitiminde Çağdaş Türk Piyano Müziği eserlerine yer verildiği, ancak bunun henüz istenilen düzeyde olmadığı saptanmıştır.

Bu sonuçlara göre getirilebilecek öneriler şöyle sıralanabilir:

1. Bölüm başkanları, diğer bölümlerle işbirliği içerisinde olarak, yayımlanmış Çağdaş Türk Piyano Müziği eserlerinin notalarının temin edilmesini sağlamalıdır.
2. Eğitim ve öğretim amaçlı eserlerin yazılması özendirilmelidir.
3. Müzik eğitimi bölümleri arasında eşgüdüm sağlanmalıdır.
4. Müzik eğitimi bölümleri içerisinde piyano öğretim elemanlarının eşgüdümü sağlanmalıdır.
5. Türkiye çapında yapılacak bir Çağdaş Türk Piyano Müziği yarışmasının organize edilerek bütün müzik eğitimi bölümlerinde Çağdaş Türk Piyano Müziği alanındaki ilgi artırılmalıdır.
6. Piyano öğretim elemanları, bölümlerinde Çağdaş Türk Piyano Müziği ve Eğitim Fakülteleri müzik eğitimi bölümlerindeki konumu üzerine bir açık oturum yada panel düzenlemelidirler.
7. Sipariş yoluyla çeşitli yerlerden Çağdaş Türk Piyano Müziği eserleri temin edilerek bu alandaki dağılımın geliştirilmesi sağlanmalıdır.
8. Mevcut eserler (yayımlanmış ve yayımlanmamış) bölüm başkanları ve piyano öğretim elemanları tarafından müzik eğitimi bölümlerine repertuar olarak kazandırılmalıdır.
9. Eğitim-öğretimde sürekli aynı eser ve metotları kullanmaktansa değişik bestecilerin Çağdaş Türk Piyano Müziği eserleri ve metotları tercih edilmelidir.
10. Müzik eğitimi bölümlerinde piyano öğretim elemanları, olabildiğince Çağdaş Türk Piyano Müziğine yönelik eğitim amaçlı eser, etüt ve araştırma yazma konusunda teşvik edilmelidir.
11. Müzik eğitimi bölümlerinde her dönem sonunda final sınavlarında çalınacak olan sınav programında Çağdaş Türk Piyano Müziği eserlerine daha fazla yer verilmesi sağlanmalıdır.

Piyano öğretiminde, bireyin içinde yaşadığı kültürel değerleri yansıtan eserlerin kullanılmasıyla öğretimde daha hızlı ve kalıcı sonuçlar elde edilebilir. Özellikle Çağdaş

Türk Piyano Müziği eserlerine yer verilmesiyle müzik eğitimi bölümlerinde bu alandaki başarı düzeyi artacaktır. Müzik sanatının çok eski dönemlere dayandığı Türkiye’de geleneksel niteliği olan toplumumuzun öz değerlerini bünyesinde taşıyan Çağdaş Türk Piyano Müziğini evrensel müziklerin yanında hak ettiği düzeye ulaştırmak için bireysel ve toplumsal olarak büyük özveri ve azimle çalışmak gerekmektedir.

Temelde bu amaca yönelik olarak faaliyet gösteren müzik eğitimi bölümlerinde Çağdaş Türk Piyano Müziği eserlerine de bu ideal doğrultusunda eğitim öğretimin her düzeyinde yer verilmeli, ortam oluşturulmalı ve bu konuyla ilgili alternatifler olabildiğince çoğaltılmalıdır.

KAYNAKLAR

- Gence, D., (1988). Çağdaş olmak ve Müzik, Çağdaş Teknoloji ve Sanat, H.Ü. Güzel Sanatlar Fakültesi Yayınları, s.94, Ankara.
- Günay, E. ve Uçan, A., (1974). Milli Eğitim Bakanlığı Mektupla Öğretim, Eğitim Fakültesi Müzik Bölümü Mektupla Öğretim Dersleri, s.1-4, Ankara.
- Sungurtekin, K.M., (1993). Türkiye’de Eğitim Fakülteleri Müzik Eğitimi Bölümlerindeki Piyano Eğitiminde Çağdaş Türk Piyano Müziğinin Yeri, (Y. Lisans Tezi) Ankara.
- Uçan, A., (1975). Çevreden Evrene Keman Eğitimi, Ankara.
- Uçan, A., (1988). Müziksel İletişim, Çağdaş Teknoloji ve Sanat, H.Ü. Güzel Sanatlar Fakültesi Yayınları 8, s.199-204, Ankara.